

Kartlegging av LA-MRSA

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Kartlegging av LA-MRSA i norske svinebesetninger - Informasjon til svineprodusenter

LA - MRSA ble påvist for første gang i norske svinebesetninger sommeren 2012. Utbredelsen av smitten ble antatt å være begrenset til tre smågrisproduserende besetninger og kontaktbesetninger til disse (16 stk).

Hva er MRSA og LA – MRSA ?

Gule stafylokokkbakterier er ganske vanlige hos både dyr og mennesker. Enkelte gule stafylokokker har utviklet resistens mot viktige antibiotika. MRSA er forkortelsen for *meticillin-resistente Staphylococcus aureus (antibiotikaresistente gule stafylokokker)*. MRSA finnes i ulike varianter. Den varianten som lett etablerer seg hos dyr kalles dyreassosiert MRSA og forkortes LA-MRSA.

Hvordan smitter det?

Alle MRSA-varianter kan smitte mellom mennesker og dyr. Bakterien gir sjelden alvorlig sykdom hos dyr og hos mennesker med god helse, men kan av og til gi alvorlige infeksjoner. De ulike variantene av MRSA er først og fremst et infeksjonsproblem for pasienter i helseinstitusjoner.

Målet er å utrydde LA-MRSA fra norske svinebesetninger

Mattilsynet har en målsetning om å utrydde LA-MRSA fra norske svinebesetninger. Det er en ambisiøs strategi, men fordi det pr. dags dato antagelig finnes lite LA-MRSA i Norge mener Mattilsynet at det er et realistisk mål. Mattilsynet gjør dette av hensyn til folkehelsen. Helsemyndighetene vil forbygge at smitten spres fra svinebesetninger til befolkningen og videre inn i helseinstitusjoner. Det er derfor ønskelig at veterinærmyndighetene gjør det som er mulig for å hindre at LA-MRSA får fotfeste hos norske husdyr.

Hva er hensikten med kartleggingen?

Hensikten er å få en oversikt over utbredelsen av bakterien, for så å sette i gang tiltak med sikte på å utrydde LA-MRSA. Dette er bakgrunnen for at Mattilsynet nå kartlegger spredningen av bakterien i norske grisehus. Det gjør vi ved at vi tar prøver i alle avls-, smågrisproduserende og kombinerte besetninger som har mer enn 10 purker. Prøvene sendes så til Veterinærinstituttet som analyserer prøvene.

Hvilke besetninger skal undersøkes?

- Kartleggingen omfatter alle avls-, smågrisproduserende og kombinerte besetninger som har mer enn 10 purker, til sammen 1150 besetninger.
- Undersøkelsen gjennomføres i perioden mars - juni 2014.

Hvordan foregår undersøkelsene?

- Mattilsynet tar prøver med sterile kluter fra huden bak ørene på inntil 60 griser (fordelt på purker, smågriser, slaktegriser/rekrutteringsdyr), og fra miljøet i hver besetning
- Prøvene sendes så til Veterinærinstituttet som analyserer dem
- Prøvene blir anonymisert før de analyseres. Anonymiseringen utføres på en slik måte at vi kan finne igjen eier til de enkelte prøvene. Vi har valgt å gjøre det sånn fordi vi ønsker å få en oversikt over smittespredningen som raskt som mulig, før vi går videre med tiltak.

Hva skjer etter at prøvene er analysert?

Etter at resultatene av kartleggingen foreligger vil Mattilsynet iverksette tiltak som er nødvendige for å nå målet om å utrydde bakterien. Vi har grunnlag for å anta at kartleggingen vil avdekke lite LA-MRSA. Hvis det blir funnet smitte i en eller flere besetninger vil det bli nødvendig med sanering av besetningen, for å hindre smittespredning.

Når får jeg informasjon om prøveresultatene fra min gård?

Mattilsynet vil informere om resultatene av prøvene etter at kartleggingen er avsluttet. Dette vil tidligst skje i løpet av juli. Hvis det har blitt påvist LA-MRSA vil Mattilsynet samtidig gi informasjon om hvilke tiltak som vil være nødvendige for å fjerne smitten fra den aktuelle besetningen.

Hva kan jeg forvente meg av kompensasjon?

Dersom besetningen pålegges avlivning av dyr for å fjerne smitten vil man få erstatning for dyr og pålagte saneringstiltak i samsvar med forskrift om offentlig erstatning ved utbrudd av alvorlige dyresykdommer. Mattilsynet arbeider nå også med å utrede de samfunnsmessige og økonomiske konsekvensene av et kartleggings- og bekjempelsesprogram hvor man fjerner smitten fra positive besetninger. Disse beregningene skal så bli lagt frem for departementene.

Hva kan jeg gjøre for å redusere faren for LA-MRSA smitte?

Risikoen for smitteoverføring fra dyr til mennesker eller fra mennesker til dyr reduseres vesentlig ved å ta følgende forholdsregler når man jobber i grisehuset:

- Grundig vask og desinfeksjon av hender, spesielt viktig når personlig beskyttelsesutstyr tas av eller byttes
- Bruk engangshansker og hodeplagg
- Bruk kirurgisk munnbind eller støvmaske. Støvmaske med utluftingsventil beskytter mot smitte fra dyrene, mens kirurgisk munnbind beskytter dyrene mot smitte fra folk.
- Munnbind skal byttes ofte og alltid når det blir fuktig
- Bruk egne arbeids-/overtrekksklær i grisehuset
- Hvis praktisk mulig, dusj etter avsluttet arbeid

Mer detaljert informasjon om smitteforebyggende tiltak mot MRSA finnes på Mattilsynets hjemmesider:

http://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/produksjonsdyr/svin/tiltaksliste_mrsa.10074/BI-NARY/Tiltaksliste%20MRSA